

VMSz – VOAT

VMSz Oktatási Alaptanterv

*A kognitív szuverenitás megőrzésének
iskolai keretrendszere*

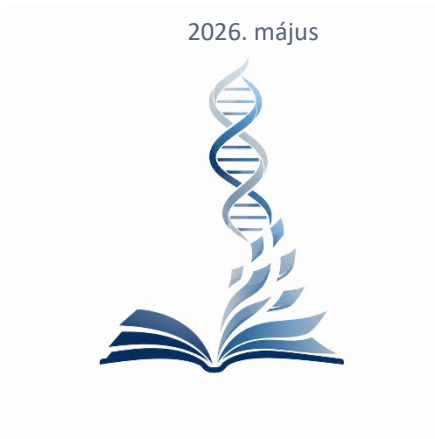
Kerettantervi szabályozó vitaindító dokumentum

1–12. évfolyam · közoktatás · alternatív iskolák

VERESS MÁRK SZEBASZTIÁN

VMSz keretrendszer · VOAT

2026. május

Ez a dokumentum a VMSz-VOAT keretrendszer első, széles körű egyeztetésre szánt tervezete.

Tartalomjegyzék

Preambulum	3
I. rész — A VOAT tíz vezérelve	4
II. rész — A tanulói pályáiv	6
II.1 Első ciklus — Alapozó (1–3. évfolyam)	6
II.2 Második ciklus — Fejlesztő (4–6. évfolyam)	7
II.3 Harmadik ciklus — Megerősítő (7–9. évfolyam)	7
II.4 Negyedik ciklus — Önálló (10–12. évfolyam)	8
III. rész — Kerettantervi területek	10
III.1 A hat kerettantervi terület	10
III.3 2. terület — Forráskritika és érveléstechnika	11
III.4 3. terület — Morális ítélőképesség és etika	11
III.5 4. terület — Fókusz, mély munka és figyelem-szabályozás	12
III.6 5. terület — Fizikai alkotás és kézművesség	12
III.7 6. terület — Pszichológiai vagy érzelmi intelligencia (reziliencia)	13
IV. rész — Iskolai napi és heti rutin	14
IV.1 A VOAT-tanítási nap szerkezete	14
IV.2 A heti tervezés	15
IV.3 Az éves rendszer	15
V. rész — Iskolai infrastruktúra és tanári kompetencia	16
V.1 Az iskolai infrastruktúra-előírások	16
V.2 Tanári kompetencia-előírások	16
VI. rész — Mérési és értékelési rendszer	18
VI.1 A három mérési pillér	18
VI.2 Az értékelési filozófia	18
VI.3 Mellékletek és sablonok	19
1. melléklet — Kognitív Szuverenitás Felmérőlap (KSZ-FL)	20
2. melléklet — AS-napló (egyhetes önnaplózási sablon)	22
3. melléklet — Forráskritikai Pontszám-teszt (FKP)	24
4. melléklet — Megszakíthatlan Fókuszidő (MFI) mérési protokoll	25
5. melléklet — Egyéni fejlesztési terv (EFT)	26
6. melléklet — Tanévzáró Auditlap	27
7. melléklet — Iskolai Éves Auditjelentés	28
Záró rendelkezés	28

Preambulum

A jelen dokumentum a VMSz keretrendszer iskolai szintű alkalmazásának vitaindító, társadalmi egyeztetésre szánt szabályozási kerete.

A VOAT (VMSz Oktatási Alaptanterv) célja, hogy az iskola — legyen az közoktatási intézmény, alternatív iskola vagy magániskola — strukturált, mérhető és auditálható módon építse be a kognitív szuverenitás megőrzését a tanulói pályáivbe. Az alapfeltevés egyszerű: az iskolarendszer ma már nem információt ad át (azt az MI ezerszer jobban csinálja), hanem kognitív integritást épít — és ezt nem szlogenként, hanem konkrét órátípusokra, mérési pontokra és napi rutinokra bontva.

A dokumentum hat egymásra épülő részből áll: **(I)** a tíz vezérelv, amely az iskolai filozófiai keretet adja; **(II)** a tanulói pályáiv négy fejlődési ciklusra bontva; **(III)** a hat kerettantervi terület évfolyamonkénti kimeneti követelményekkel; **(IV)** az iskolai napi és heti rutin protokoll; **(V)** az iskolai infrastruktúra és tanári kompetencia előírásai; **(VI)** a mérési és értékelési rendszer, sablonokkal együtt.

A VOAT státusza

Ez a dokumentum a VMSz-VOAT keretrendszer első, széles körű egyeztetésre szánt tervezete. Nem kész előírás, hanem szakpolitikai ajánlás, amelyről a szakmai döntéshozóknak – az ágazati minisztériumoknak, az egyházi és állami fenntartóknak – kell érdemi határozatokat hozniuk. A felülvizsgált verzió formába öntése kizárólag az ő intézményi döntéseik, módosítási igényeik és hivatalos jóváhagyásuk alapján esedékes: a lehető leghamarabb, de egy alapos, minden részletre kiterjedő és végig gondolt konzultációs folyamat végén.

I. rész — A VOAT tíz vezérelve

Az alábbi tíz vezérelv az iskola pedagógiai programjába integrálandó alapfilozófia. Ezek nem tantárgyak vagy módszerek, hanem azok az értékek és állásfoglalások, amelyek a tantestület működésének, a tanári döntéseknek és az iskolai szabályrendszernek a forrásai.

1. vezérelv — Kognitív szuverenitás, mint elsődleges nevelési cél

Az iskola elsődleges nevelési célja nem a lexikális tudás átadása és nem a kompetencia-mérési pontszámok növelése, hanem a tanuló kognitív szuverenitásának (KSZ) megőrzése és fejlesztése. A KSZ minden egyéb pedagógiai célt megelőz, és minden döntéshelyzetben prioritást élvez.

2. vezérelv — Az erőfeszítés, mint érték

Az iskola fenntartja és védi az erőfeszítés értékét. A tananyag és a számonkérés úgy van szervezve, hogy a tanulónak rendszeresen szembesülnie kell a saját korlátaival, az unalommal, a frusztrációval és a kudarc lehetőségével. Olyan iskolai gyakorlatok, amelyek elveszik az erőfeszítés szükségességét — automatikus megoldó-eszközök, MI-asszisztált válaszadás, fordítóprogramok kontroll nélkül — a vezérelvvel ellentétesek.

3. vezérelv — Az MI, mint eszköz, nem, mint ágens

Az iskola az MI-t és az algoritmikus eszközöket egyértelmű, írásban rögzített protokoll szerint használja. Az MI eszközként alkalmazható (pl. fordítás, információkeresés, technikai feladatok automatizálása), de ágensként — vagyis a tanuló helyett gondolkodó, döntő vagy értékelő szerepben — nem. A kettő közötti határt minden tantárgynál és minden évfolyamnál a tanári testület rögzíti.

4. vezérelv — Piros zászlós területek

Az iskola hivatalos listát vezet azokról a tanulói teljesítményekről, amelyeket nem fogad el MI-asszisztált formában. Ezek a piros zászlós területek: itt a tanuló munkáját kötelezően MI-mentes körülmények között kell elvégezni. Az ilyen területek listáját a tantestület évente felülvizsgálja és pedagógiai programjában rögzíti. Minimum követelményként a piros zászlós területek közé tartozik: az érvelő esszé, a szóbeli felelet, a forráselemzés, a morális dilemmaelemzés és a kreatív írás.

5. vezérelv — Offline alkotás védelme

Az iskola védi és biztosítja a fizikai, kézi alkotás idejét. Heti minimum hat tanóra nyilvántartottan offline környezetben zajlik (kézművesség, kertészkedés, főzés, természetjárás, fizikai építkezés, képzőművészeti alkotás). Ez az időkeret nem helyettesíthető digitális vagy projekt-alapú „virtuális kézművességgel”.

6. vezérelv — Csend és unalom, mint pedagógiai tér

Az iskola tudatosan fenntart a tanulók életében olyan időszakokat, amikor sem digitális, sem strukturált tartalom nem áll rendelkezésre. A csend és az unalom nem hiányállapotok, hanem a kreativitás, az

önreflexió és a belső motiváció kialakulásának feltételei. Az iskolai rutin külön nevesíti ezeket az időszakokat.

7. vezérelv — Forráskritika, mint új írás-olvasás

A 21. században az írni-olvasni tudás új alapja a forráskritika és az érveléstechnika. Az iskola ezt nem egyetlen tantárgyhoz köti, hanem keresztmetszeti kompetenciaként minden tantárgyba beépíti. Önálló tantárgyi formában is jelen van (lásd IV. rész).

8. vezérelv — Morális gondolkodás kérdés-alapú tanítása

Az iskola az erkölcsi és értékkérdéseket nem készen kapott válaszok formájában adja át, hanem strukturált kérdésalapú gyakorlattal. A tanuló nem azért lesz erkölcsös, mert szabályokat tanul, hanem mert megtanul gondolkodni a saját választásairól. Ez a vezérelv 7-8 éves kortól rendszeresen alkalmazandó.

9. vezérelv — Tanári kognitív integritás, mint feltétel

Az iskola nem várhatja el a tanulóktól, hogy kognitív szuverenitást őrizzenek meg, ha a tanári testület maga is a kompenzált vagy kockázati zónába került. A tanári kognitív integritás védelme intézményi felelősség: a továbbképzés, a tanári munkaterhelés és az iskolai eszközpolitika is ezt szolgálja.

10. vezérelv — Mérhetőség és audit

A VOAT minden vezérelve mérhető, dokumentálható és auditálható módon működik. Az iskola évente nyilvánosan dokumentált KSZ kiindulási állapot mérést, AS-mintavételt és tanévzáró auditot végez. Az eredményeket a fenntartó, a szülői közösség és — anonim formában — a szakmai nyilvánosság számára hozzáférhetővé teszi.

II. rész — A tanulói pályáiv

A VOAT a teljes 1–12. évfolyamú pályáivet négy fejlődési ciklusra bontja. Mindegyik ciklusnak saját pedagógiai súlyponttal, mérési protokollal és kimeneti minimummal kell rendelkeznie. A ciklusok közötti átmenet nem automatikus: a tanuló csak akkor lép a következő ciklusba, ha a kimeneti minimumot elérte (vagy egyéni fejlesztési tervet kapott).

II.1 Első ciklus — Alapozó (1–3. évfolyam)

Életkor: 6–9 év. **Pedagógiai súlypont:** az erőfeszítés természetességének megőrzése, a fizikai-kézi alkotás öröme, a közvetlen érzéki tapasztalás.

Fejlődési célok

- **Kéz-agy kapcsolat:** a finommotoros készségek kifejlődése írás, rajzolás, fűzés, varrás, gyurma formázás, vagy kerti munka révén.
- **Csend-tűrés:** annak megtanulása, hogy az unalom nem büntetés, hanem időkeret a fantáziálásnak.
- **Egyszerű morális dilemmák:** kérdésalapú beszélgetések a méltányosságról, a hazugságról, az osztózásról.
- **Természet-ismeret testi szinten:** az időjárás, az évszakok, a növények és állatok közvetlen megtapasztalása.

Digitális határ

Az alapozó ciklusban a tanuló iskolai környezetben semmilyen formában nem használ általános MI-asszisztenst, közösségi médiát vagy ajánlórendszer alapú video platformot. Korlátozott formában használhat oktatási célú digitális eszközöket (pl. matematikai gyakorlószoftver), de az iskolai napirend 90%-ban képernyőmentes. A szülői felé az iskola írásban közli ezt az előírást, és kéri ennek otthoni támogatását.

Kimeneti minimum (3. évfolyam végén)

- **Fizikai alkotás:** a tanuló képes 30 percig megszakítás nélkül egy kézi tevékenységet végezni.
- **Olvasás:** a tanuló önállóan, hangosan és érthetően olvas legalább egy oldalnyi szöveget, és a tartalmát össze tudja foglalni saját szavaival.
- **Csend:** a tanuló képes 10 percig digitális vagy strukturált tartalom nélkül, csendben, egyedül lenni anélkül, hogy ezt szorongva élné meg.

II.2 Második ciklus — Fejlesztő (4–6. évfolyam)

Életkor: 9–12 év. **Pedagógiai súlypont:** a kritikus gondolkodás csíráinak megjelenése, a forráskritika kezdetei, a saját okostelefon megjelenésével járó fokozott AS kezelése.

Fejlődési célok

- **Forrás és vélemény megkülönböztetése:** egyszerű feladatokon keresztül a tanuló elkezd felismerni a tényt, a véleményt és a manipulációt.
- **Strukturált érvelés:** a tanuló képes egy egyszerű állítás mellett és ellen érvet hozni.
- **Reklámtudatosság:** a tanuló felismeri a reklámok pszichológiai trükkjeit (sürgetés, közösségi nyomás, hamis hiány).
- **Közösségi média-tudatosság:** a tanuló érti a like, a követés és az ajánlórendszer alapvető mechanizmusát.

Digitális határ

A fejlesztő ciklusban — különösen az 5. évfolyamtól, ahol a saját okostelefon tipikusan megjelenik — az iskola külön fókusszal vezet be digitális tudatossági modult. A tanuló megismeri az algoritmikus súrlódás (AS) fogalmát saját, életkorának megfelelő szintjén. A tanórai MI-használat továbbra is korlátozott, és minden esetben tanári vezetés alatt zajlik.

Kimeneti minimum (6. évfolyam végén)

- **Forráskritika alapszint:** a tanuló képes egy adott állításhoz három különböző forrást felkutatni, és megmondani, melyik a legmegbízhatóbb.
- **Önálló döntéshozatal:** egy strukturált döntéshelyzetben (pl. melyik könyvet olvassa el a kötelező listából) a tanuló saját érveléssel képes döntést hozni.
- **Mély munka:** a tanuló képes 45 percig megszakítás nélkül egyetlen feladaton dolgozni.

II.3 Harmadik ciklus — Megerősítő (7–9. évfolyam)

Életkor: 12–15 év. **Pedagógiai súlypont:** a kritikus gondolkodás kibontakoztatása, a morális ítélőképesség gyakorlása, a generatív MI-vel való első strukturált találkozás.

Fejlődési célok

- **Generatív MI, mint eszköz:** a tanuló megismeri a generatív MI képességeit, korlátait és veszélyeit. Ez tanári vezetés alatt zajló, strukturált órakeretben történik.
- **Érvelő esszé:** a tanuló önállóan és MI-mentes körülmények között képes egy érvelő esszét megírni adott témában.
- **Morális dilemma-elemzés:** a tanuló strukturáltan elemez összetett etikai helyzeteket — orvosi etika, technológiai etika, igazságosság – irgalom kérdéskörökben.

- **Pszichológiai vagy érzelmi intelligencia:** a tanuló érti a dopamin-mechanizmust, a függőség alapjait, az érzelmi szabályozás technikáit.

Digitális határ

A megerősítő ciklusban a tanuló strukturált formában találkozik a generatív MI-vel. A tanári testület külön órakeretben — minimum 30 órás éves modulként — vezeti végig a tanulókat az MI használatának protokollján: mit tesznek MI-vel, mit nem, mi a piros zászlós terület, hogyan ellenőrzik a kapott válaszokat. A tanórán kívüli MI-használatot az iskola nem tiltja, de szülővel közös protokollba foglalja.

Kimeneti minimum (9. évfolyam végén)

- **MI-mentes érvelő esszé:** a tanuló 90 perces, ellenőrzött körülmények között 600 szavas érvelő esszét tud írni egy adott témában, hivatkozásokkal.
- **Forráskritikai pontszám:** a tanuló a strukturált FKP-tesztben legalább 70%-os eredményt ér el.
- **Mély munka:** a tanuló képes 90 percig megszakítás nélkül egyetlen összetett feladaton dolgozni.
- **Morális dilemma-elemzés:** a tanuló egy összetett etikai helyzetet képes legalább két különböző értékrend felől elemezni, anélkül, hogy egyikre vagy másikra automatikusan rácsapna.

II.4 Negyedik ciklus — Önálló (10–12. évfolyam)

Életkor: 15–18 év. **Pedagógiai súlypont:** az érett kognitív szuverenitás kialakulása, a saját élet- és munkastratégia megtervezésének képessége az algoritmikus korban.

Fejlődési célok

- **Saját MI-használati protokoll:** a tanuló képes saját — írásban rögzített — protokollt készíteni arról, hogy mely munkafolyamatokat oldja meg MI-vel, melyeket nem, és milyen ellenőrzéssel.
- **Életciklus-gondolkodás:** a tanuló érti, hogy a rövid távú kényelmi döntések (pl. minden házi feladat MI-vel) hosszú távon a saját kognitív leszakadásához vezetnek.
- **Pályatervezés algoritmikus világban:** a tanuló képes a saját pályatervezésében figyelembe venni az MI által érintett szakmák várható átalakulását.
- **Közéleti műveltség:** a tanuló érti a deepfake, az algoritmikus választási befolyásolás, a CBDC és a digitális ID alapfogalmait, és képes róluk értelmes vitát folytatni.

Digitális határ

Az önálló ciklusban a tanuló a saját, egyénileg rögzített MI-használati protokollja szerint dolgozik. Ezt a protokollt a 10. évfolyam első félévében készíti el, a tanári mentor felügyelete mellett. A protokoll részletezi: mely tantárgyaknál és mely feladattípusoknál használ MI-t, milyen ellenőrzéssel; mely területeken nem használ; és hogyan dokumentálja a használatot.

Kimeneti minimum (érettségi előtt)

- **Záró KSZ-audit:** a tanuló elvégzi a teljes záró KSZ-auditot (ld. VI. rész), és az eredményt a tanulmányi naplóba kerül.
- **Önálló kutatás:** a tanuló elkészít egy 6000–10 000 szavas önálló kutatási dolgozatot, dokumentált forráskritikai apparátussal.
- **Saját MI-protokoll:** a tanuló írásban rögzített, saját MI-használati protokollal rendelkezik, amelyet a mentor jóváhagyott.
- **Mély munka:** a tanuló képes 3 órás megszakítatlan mély munka periódusra.

A négy ciklus közötti folytonosság

A VOAT nem egyik ciklusból a másikba ugráló tantervi rendszer, hanem egyetlen, 12 éves pályáiv, amelyen az erőfeszítés, a forráskritika, a morális ítélet és a fókusz fokozatosan, ciklusról ciklusra mélyülve épül.

Ha a tanuló bármelyik ciklusban a kimeneti minimum alatt teljesít, az iskola egyéni fejlesztési tervet készít, amely a következő ciklus első félévében a hiányosság kompenzációjára fordít kiemelt időt. A KSZ-szint nem csak nevelési kérdés — ha a tanuló kompenzált zónába kerül, a következő ciklus tanulási képessége is súlyosan érintett.

III. rész — Kerettantervi területek

A VOAT hat kerettantervi területet rögzít, amelyek minden tantárgyban és minden évfolyamon jelen vannak — részben önálló tantárgyként, részben keresztmetszeti kompetenciaként. Ezek a területek nem helyettesítik a hagyományos tantárgyakat (matematika, anyanyelv, természettudomány stb.), hanem azokat egészítik ki azokkal a kognitív integritás-képességekkel, amelyek nélkül a tantárgyi tudás nem fenntartható.

III.1 A hat kerettantervi terület

Területszám	Megnevezés	Évfolyamonkénti óraszám-minimum
1.	Önálló döntéshozatal és piros zászlós területek	Heti 1 óra (1–12.)
2.	Forráskritika és érveléstechnika	Heti 1 óra (4–12.); keresztmetszeti minden tantárgyban
3.	Morális ítélőképesség és etika	Heti 1 óra (1–12.)
4.	Fókusz, mély munka és figyelem-szabályozás	Heti 2 óra (1–12.)
5.	Fizikai alkotás és kézművesség	Heti 6 óra (1–6.); heti 4 óra (7–12.)
6.	Pszichológiai, vagy érzelmi intelligencia	Heti 1 óra (5–12.)

III.2 1. terület — Önálló döntéshozatal és piros zászlós területek

Tartalmi súlypontok évfolyamonként

- **1–3. évfolyam:** egyszerű, gyakorlati döntéshelyzetek (mit egyek tízóráira, melyik játékot válasszam, kivel játsszak), és ezek megbeszélése. Az osztály piros zászlós szabályainak megalkotása közösen.
- **4–6. évfolyam:** összetett választási helyzetek (mit néztek, milyen videojátékot játsszak, mit posztoljak), az ajánlórendszer hatásának felismerése.
- **7–9. évfolyam:** MI-asszisztens szerepének értelmezése a saját döntéshozatalban, a hatékony és a helyes közötti különbség strukturált gyakorlása.
- **10–12. évfolyam:** saját élet-stratégia megtervezése: pályaválasztás, párkapcsolat, fogyasztási döntések — mind algoritmikus befolyásolás alatt.

Mérőszám

A területhez tartozó kompetenciaszint évente egyszer, a Kognitív Szuverenitás Felmérőlap (KSZ-FL) keretében kerül mérésre. A felmérőlap a VI. rész melléklete.

III.3 2. terület — Forráskritika és érveléstechnika

Tartalmi súlypontok évfolyamonként

- **4-6. évfolyam:** tény és vélemény megkülönböztetése; egy állítás háromforrású ellenőrzése; reklám-mechanizmusok felismerése.
- **7-9. évfolyam:** deepfake és manipulált média felismerése; logikai csapdák azonosítása (érzelmi zsarolás, tekintélyérv, hamis dichotómia); szerkesztett és nyers forrás megkülönböztetése.
- **10-12. évfolyam:** generatív MI-szövegek azonosítása és ellenőrzése; akadémiai forrás-apparátus használata; hivatkozási rendszer önálló alkalmazása; saját kutatási kérdés megfogalmazása.

Módszertan

A területet önálló tantárgyként legalább a 4. évfolyamtól kell tanítani, heti 1 órában. Emellett keresztmetszeti kompetenciaként minden tantárgyban (különösen az anyanyelv, történelem, természettudomány és médiaértés tantárgyakban) érvényesül. A módszertan nem szöveges magyarázat, hanem konkrét esettanulmány-elemzés: minden óra középpontjában egy tényleges médiatartalom, hír, hirdetés vagy MI-által generált szöveg áll, amelyet a tanulók közösen elemeznek.

Mérőszám

Forráskritikai Pontszám (FKP), évente egyszer. A 9. évfolyam végén a kimeneti minimum 70%, a 12. évfolyam végén 85%.

III.4 3. terület — Morális ítélőképesség és etika

Tartalmi súlypontok évfolyamonként

- **1-3. évfolyam:** egyszerű erkölcsi dilemmák kérdés-formában (helyes-e hazudni, ha azzal megóvunk valakit?). Nem készen kapott válaszok, hanem közös gondolkodás.
- **4-6. évfolyam:** barátság, közösség, igazságosság-irgalom feszültsége. Történetek és személyes élmények elemzése.
- **7-9. évfolyam:** összetett dilemmák: orvosi etika, környezeti etika, technológiai etika. A hatékony és a helyes különbsége.
- **10-12. évfolyam:** alkalmazott etika a saját pályaválasztáshoz; algoritmikus döntéshozatal etikai vetülete; közéleti morális kérdések strukturált elemzése.

Módszertan

Az etikaóra nem előadás, hanem strukturált beszélgetőkör. Az óra közepén egy konkrét dilemma áll, amelyhez a tanár kérdéseket tesz fel, és a tanulók saját álláspontjukat kifejtik, érvelik, ütköztetik. A tanár

feladata nem a „helyes” válasz közlése, hanem a beszélgetés strukturálása és az érvek minőségének tükrözése. A heti egy óra alkalmas erre a formára (kis csoport, 12–18 fő).

III.5 4. terület — Fókusz, mély munka és figyelem-szabályozás

Tartalmi súlypontok évfolyamonként

- **1–3. évfolyam:** 10–20 perces csendgyakorlatok, fókusz-játékok (rajzolás, építés, lapozás), légzéstechnika alapjai.
- **4–6. évfolyam:** 30–45 perces mély munka periódusok strukturáltan; figyelem-irányítás technikái; megszakítás-tűrés gyakorlása.
- **7–9. évfolyam:** 60–90 perces mély munka periódusok; strukturált meditáció vagy mindfulness-gyakorlat; saját figyelmi minták felismerése (mikor szakad meg, mi szakítja meg).
- **10–12. évfolyam:** 2–3 órás mély munka periódusok; kutatómunka vagy alkotómunka strukturált formában; saját napirend és figyelmi költségvetés tervezése.

Módszertan

A területet részben önálló órakeretben (heti 2 óra) tanítjuk, részben minden tantárgyba beépítve: a tantárgyi órák legalább 25%-a ténylegesen mély munka jellegű, vagyis nincs megszakítás, nincs digitális hozzáférés, és a tanuló egyetlen feladaton dolgozik.

Mérőszám

Megszakítatlan Fókuszidő (MFI), évente kétszer minta vételezve. A 6. évfolyam végén 45 perc, a 9. évfolyamon 90 perc, a 12. évfolyamon 180 perc a kimeneti minimum.

III.6 5. terület — Fizikai alkotás és kézművesség

Tartalmi súlypontok évfolyamonként

- **1–3. évfolyam:** rajz, festés, gyurma, varrás, papírmunka, egyszerű kerti munka, főzés alapjai.
- **4–6. évfolyam:** asztalosmunka alapjai, fémmunka, természetjárás, komolyabb kerti és háztartási feladatok, főzés (teljes étel).
- **7–9. évfolyam:** specifikus kézművesség választott területen (asztalos, fazekas, kovács, szövő, kertész), kis és középméretű projektek megvalósítása az alkotás teljes ívével (terv → kivitelezés → értékelés).
- **10–12. évfolyam:** önálló mestermunka projekt (egy év alatt megvalósított, dokumentált alkotás).

Módszertan

A területhez fizikai infrastruktúra szükséges: műhely, kert, konyha, természeti környezet. Olyan iskola, amely ezeket nem tudja biztosítani, partnerintézményekkel (helyi szakképzési centrumok tanműhelyei, ipartestületi mesterek, nyitott alkotóműhelyek, tangazdaságok, civil közösségek) szerződik.

Az ezekre fordított idő nem helyettesíthető elméleti vagy projekt-alapú „digitális mestermunkával”.

Mérőszám

A területen nincs hagyományos osztályozás, hanem portfólió-értékelés: a tanuló a négy ciklus során folyamatosan dokumentált alkotásokat ad le, és ezek minőségi és önreflexiós szempontok szerint értékelődnek.

III.7 6. terület — Pszichológiai vagy érzelmi intelligencia

Tartalmi súlypontok évfolyamonként

- **5–6. évfolyam:** az érzelmi élet alapjai, az érzelmek megnevezése, a digitális világ érzelmi hatásainak felismerése.
- **7–9. évfolyam:** a dopamin-mechanizmus megértése, a függőség alapjai, az unalom-tűrés gyakorlása, a magány és a társas lét egyensúlya.
- **10–12. évfolyam:** a saját értelmes élet kialakítása algoritmikus világban; szembenézés a kérdéssel, hogy „mi értelme bármit megtanulni, ha az MI úgyis mindent jobban csinál”; az emberi mag, mint válasz.

Módszertan

A területet képzett pszichológus vagy pedagógus pszichológiai szakirányú képzéssel taníthatja. Csoportos és egyéni komponensei egyaránt vannak. Részben tantárgyi órakeretben, részben mentori beszélgetésekben működik. Az iskola évente legalább kétszer egyéni mentori beszélgetést biztosít minden 7. évfolyamtól felfelé.

IV. rész — Iskolai napi és heti rutin

A VOAT nem hagy a véletlenre fontos napi szerkezeti elemeket. Az iskolai napirend és a heti óratervezés strukturált módon biztosítja a kerettantervi területek megvalósulását. Az alábbi rutin minimumkövetelményeket határoz meg; az iskola ezt sajátosságainak megfelelően kibővítheti.

IV.1 A VOAT-tanítási nap szerkezete

Az iskolai tanítási nap strukturált blokkrendszerben működik. A blokkok típusa és sorrendje rögzített, hogy a kognitív munka és a regenerációs idő egyensúlyban legyen.

Időkeret	Blokk típusa	Tartalom
8:00–8:20	Megérkezés és csendnyitás	Hangos eszközök tilosak; nyugodt érkezés, rövid csend vagy közös ráhangolódás
8:20–9:50	Mély munka 1. blokk	Egyetlen tantárgy, mély-munka módban, megszakítás nélkül; a tantárgyi órák 25%-a kötelezően ilyen szerkezetű
9:50–10:10	Mozgási szünet	Fizikai aktivitás, képernyőmentes; lehetőleg szabad téren
10:10–11:40	Mély munka 2. blokk	Egy másik tantárgy, mély-munka módban
11:40–12:30	Étkezés és társas idő	Közös étkezés, beszélgetés; telefon-mentes zóna
12:30–13:30	Kerettantervi blokk	Hat kerettantervi terület valamelyikéből (etika, forráskritika, fókusz, alkotás, reziliencia, döntés)
13:30–14:30	Fizikai alkotás	Műhely, kert, konyha, természet — heti 6 óra (1–6.) vagy heti 4 óra (7–12.) ezen blokkban
14:30–15:00	Reflektív zárás	Napló, csoportos vagy egyéni reflexió; az aznapi tapasztalatok rögzítése

A nap három tilalmi szabálya

- A reggeli megérkezéstől az iskola elhagyásáig a tanulók okostelefon-használata nem engedélyezett. Az iskolai szabályzat ennek operatív megvalósításáról rendelkezik (telefon-szekrény, telefonzsák, vagy más megoldás).
- Az étkezési és társas blokkban (11:40–12:30) felnőtt és gyermek egyaránt képernyő-mentesen tartózkodik az étkezőben.

- A reflektív zárás kézzel írott formában zajlik. A tanulói reflektív naplót MI-vel kiegészíteni vagy generálni szigorúan tilos.

IV.2 A heti tervezés

A VOAT-óraterv minimumelemei

Heti össz. óraszám: 30–32 tanóra évfolyamtól függően. Ebből:

- **Hagyományos tantárgyi órák** (matematika, anyanyelv, idegen nyelv, természettudomány, történelem, művészetek): kb. 18–20 óra.
- **Kerettantervi területek (1–6.)** (VOAT-órák): kb. 10–12 óra.

A „hosszú nap” intézménye

Heti egy nap (jellemzően péntek) az úgynevezett hosszú nap, amely nem tantárgyi órákra van bontva, hanem egyetlen, 5–6 órás projektre. Ezen a napon a tanulók saját választott vagy kijelölt projekten dolgoznak: kutatási kérdés, kézi alkotás, közösségi szolgálat, természetjárás. A hosszú nap funkciója a mély munka kapacitásának és a projektszemléletnek a kibontakoztatása.

A „csend-óra” intézménye

Heti egyszer minden évfolyamon van egy óra, amely se nem tantárgyi, se nem strukturált — egyszerűen csend. A tanulók egy szobában vannak, nem alszanak, nem tanulnak, nem beszélnek. Ezt az órát az 1. ciklusban 20 perces, a 2. ciklusban 30 perces, a 3. ciklusban 45 perces, a 4. ciklusban 60 perces időtartamúra szabjuk.

IV.3 Az éves rendszer

Évszaki tagolás

Őszi szakasz (szeptember–december): alapozás, KSZ-baseline mérés, az új évi szabályrendszer közös megalkotása.

Téli szakasz (január–március): elmélyülés, hosszabb projektek, közbenső AS-mintavétel.

Tavaszi szakasz (április–június): kibontakozás, alkotási projektek lezárása, tanévzáró audit.

Évente kötelező események

- **Szeptember 2. hete:** KSZ-alap mérés (minden évfolyam).
- **Január közepe:** AS-mintavételi hét (egy hét alatt minden tanuló naplót vezet).
- **Március második fele:** morális dilemma-hét (külön órakeret minden tantárgyban).
- **Május:** alkotási kiállítás (a fizikai alkotás területen készült munkák bemutatása).
- **Június eleje:** tanévzáró audit (KSZ-FL ismételt felvétele, FKP-teszt, MFI-mérés).
- **Június közepe:** tanévzáró riport elkészítése a tantestület és a fenntartó számára.

V. rész — Iskolai infrastruktúra és tanári kompetencia

V.1 Az iskolai infrastruktúra-előírások

A VOAT csak akkor érvényesíthető, ha az iskola fizikai környezete megfelel az alapvető előírásoknak. Az alábbi infrastruktúra-elemek nem ajánlások, hanem minimumkövetelmények.

Műhely

Az iskola rendelkezik önálló, legalább 60 m²-es műhely-helyiséggel, amely felszerelt asztalosmunkára, fémmunkára és általános kézi alkotásra. A műhelyt szakképzett mester (vagy tanári képesítéssel rendelkező mester) felügyeli a foglalkozásokon.

Kert vagy partneri kerti tér

Az iskola rendelkezik saját, legalább 100 m²-es művelhető kerti területtel, vagy szerződéses kapcsolatban áll egy közösségi kerttel/tangazdasággal. Itt minden évfolyam évente legalább 12 órányi időt tölt.

Konyha

Az iskola rendelkezik tanulói használatra alkalmas konyhával (vagy szerződéses kapcsolatban áll egy ilyenrel), ahol a tanulók közösen készítenek ételeket. Ez nem a menza, hanem külön oktatási tér.

Természeti tér

Az iskolától 30 percnél nem hosszabb úton elérhető természeti tér (erdő, mező, vízpart) áll rendelkezésre, amelyet az iskola rendszeres tanulmányi kirándulásokra használ. Évente minimum 8 alkalom (évfolyamonként).

Csend-szoba

Az iskola rendelkezik legalább egy, kifejezetten csendgyakorlatra szolgáló helyiséggel, amelyet a heti csend-órán és más alkalmakkor használ. A helyiségben nincs digitális eszköz, és bármikor látogatható.

Telefonkezelő-rendszer

Az iskolába belépő minden tanuló képessé válik a telefonját strukturált módon, biztonságosan elhelyezni a tanítási nap idejére. Ennek formája lehet zárható szekrény, telefonzsák, központi telefonkezelés, vagy egyéb. A formát az iskola pedagógiai programja rögzíti.

V.2 Tanári kompetencia-előírások

A VOAT-tanári pozícióhoz a hagyományos tanári képzés mellett további kompetencia-elemeket írunk elő. Ezek megléte nélkül a VOAT-osztályok vezetése nem javasolt.

Alapkompetencia (minden VOAT-tanártól elvárt)

- **VOAT-alapozó képzés:** 32 órás akkreditált képzés a VMSz keretrendszeréről, a kerettantervi területekről és a napi rutinról.
- **Saját KSZ-protokoll:** a tanár írásban rögzített, saját MI-használati protokollal rendelkezik, amelyet két évente felülvizsgál.
- **Mély munka kapacitás:** a tanár képes 90 percig megszakítatlan mély munka módban dolgozni; ezt évente egyszer mintavételezett formában dokumentálja.
- **Forráskritikai kompetencia:** a tanár az FKP-tesztet legalább 80%-on teljesíti.

Speciális kompetenciák

- **Forráskritika és érveléstechnika tanár:** további 60 órás akkreditált képzés, valamint éves szakmai továbbképzés.
- **Etika és morális dilemma-műhely vezető:** etika vagy filozófia szakos végzettség, vagy 120 órás akkreditált etika-műhely tanári képzés.
- **Pszichológiai reziliencia tanár:** pszichológus végzettség vagy pszichológiai szakirányú pedagógus képzettség.
- **Fizikai alkotás műhelymester:** szakmai (mester) bizonyítvány az adott területen (asztalos, kovács, kertész, szakács stb.) plusz pedagógiai alapképzés.

A tanári kognitív integritás védelme

A VOAT vezérelvei szerint az iskola felelőssége, hogy a tanári testület maga is fenntartható zónában maradjon. Ennek érdekében az iskola, kötelezettséget vállal a következőkre:

- **Célzott kontaktóra-maximum:** a VOAT-tanár optimális esetben heti 22 óránál nem terhelhető több kontaktórával (a Púétv. által megengedett 24 órás kereten belül az órarendi belső átcsoportosításokkal törekedni kell ennek elérésére), mert a túlzott kontaktóra-mennyiség közvetlenül érinti a fókusz-fenntartási kapacitást.
- **Mély munkaidő:** a tanár heti minimum 4 órát dedikált mély munkaidőben dolgozik (pl. felkészülés), amelyet az iskola formálisan elismer.
- **Évi továbbképzési keret:** minden VOAT-tanár évente legalább 32 órányi továbbképzést kap, amelyből legalább 8 óra a saját KSZ-fenntartására fókuszál.
- **Nyári audit:** minden tanév végén a tanár saját KSZ-státuszát dokumentálja, és ha a kompenzált zónába került, az iskola külön támogató programot biztosít.

VI. rész — Mérési és értékelési rendszer

A VOAT minden vezérelve mérhető, és minden mérőszám dokumentált formában rögzül. Az alábbi rendszer az iskola éves audit-ciklusának keretét adja.

VI.1 A három mérési pillér

KSZ-baseline és záró mérés

Évente egyszer, a tanév első két hetében és utolsó két hetében történik. A mérés a Kognitív Szuverenitás Felmérőlap (KSZ-FL) alapján végzendő (1. melléklet). A felmérőlap három dimenzióban mér: önálló döntéshozatal, fókusz-kapacitás, érték-ítélet. Az eredmény 0–100 közötti pontszámmal jelenik meg, és három tartományba sorol: 70–100 fenntartható, 50–69 kompenzált, 0–49 kockázati.

AS-mintavétel

Évente kétszer (januárban és májusban), egy-egy hetes naplózás formájában. A tanulók az AS-naplót (2. melléklet) töltik ki, amely rögzíti: napi képernyőidőt, algoritmikusan sugott döntéseket, passzív/aktív tartalom-arányt. A naplózás kézi, nem digitális (az ön-megfigyelés értéke ebben rejlik).

Tanévzáró audit

Minden tanév végén, június első hetében történik. A tanévzáró audit három elemből áll: záró KSZ-FL felvétele, FKP-teszt és MFI-mérés (3., 4. és 5. melléklet). Az eredményt az osztályfőnök egy egységes Tanévzáró Auditlapra (6. melléklet) vezeti rá, amelyet a tanulmányi naplóhoz csatol.

VI.2 Az értékelési filozófia

A VOAT mérőszámai nem osztályzatok és nem versenymutatók. Funkciójuk diagnosztikai: jelzik a tanulónak, a szülőnek és a tantestületnek, hogy a tanuló hol áll a kognitív integritás háromszögében. Az iskola felelőssége, hogy ha egy tanuló kompenzált vagy kockázati zónába kerül, akkor az ehhez szükséges egyéni fejlesztési tervet (EFT) elkészítse és végrehajtsa.

Tilos a mérőszámokat: felvételi szempontként alkalmazni; nyilvános rangsorban közzétenni; a tanuló neve mellett szerepeltetni (az adatkezelés kizárólag a 11 jegyű oktatási azonosító vagy a belső tanulói törzsszám alkalmazásával történhet) iskolai jutalmazási rendszerekben; tanári teljesítmény-értékelési mutatóként használni.

Kötelező a mérőszámokat: a tanulóval személyes beszélgetésben megvitatni; a szülővel rendszeres tájékoztatáson közölni; az iskolai pedagógiai programba intézményi szinten — anonimizált formában — beépíteni.

VI.3 Mellékletek és sablonok

A VI. fejezet a következő melléklet-sablonokra utal vissza, amelyek az iskola által közvetlenül használhatók:

- **1. melléklet:** Kognitív Szuverenitás Felmérőlap (KSZ-FL) — három évfolyam-csoport szerinti változatban (1–3., 4–6., 7–9., 10–12.).
- **2. melléklet:** AS-napló — egyhetes önnaplózási sablon.
- **3. melléklet:** Forráskritikai Pontszám-teszt (FKP) — három évfolyam-csoport szerinti változatban.
- **4. melléklet:** Megszakítatlan Fókuszidő (MFI) — mérési protokoll.
- **5. melléklet:** Egyéni fejlesztési terv (EFT) — sablon kompenzált és kockázati zónában lévő tanulóknak.
- **6. melléklet:** Tanévzáró Auditlap — egységes intézményi sablon.
- **7. melléklet:** Iskolai Éves Auditjelentés — fenntartói/szülői kommunikáció sablonja.

1. melléklet — Kognitív Szuverenitás Felmérőlap (KSZ-FL)

Évfolyam-csoport: 7–9. évfolyam (példa-változat). Az 1–3., 4–6. és 10–12. évfolyam-csoportok változatai külön kerülnek elkészítésre.

Az alábbi 30 állítást olvasd el figyelmesen, és minden állítás mellett jelöld meg, mennyire jellemző rád: 1 (egyáltalán nem) — 5 (teljesen). A pontszámod: az összes pont összege, 30 és 150 között. A 30 állítás három területet mér: önálló döntéshozatal (10), fókusz-kapacitás (10), érték-ítélet (10).

A. Önálló döntéshozatal (1–10. állítás)

1. Ha egy döntést kell hoznom, először egy chatbotot vagy keresőt kérdezek meg, mielőtt magam végig gondolnám. (fordított pontozás)
2. Tudom magyarul, miért hoztam meg egy adott választást — saját szavakkal, nem idézettel.
3. Ha egy közösségi médiás poszt feltűnően népszerű, automatikusan érdekesebbnek érzem. (fordított pontozás)
4. Ha valaki nyomást gyakorol rám, hogy gyorsan döntsek, ki tudom mondani: várj, gondolkodnom kell.
5. Vásárláskor előbb ránézek az ajánlórendszer javaslataira, mint hogy magam végig gondolnám, mit is akarok. (fordított pontozás)
6. A barátaim befolyásolják a döntéseimet — de tudom, hogy mikor és mennyire.
7. Ha egy MI-eszköz választ ad, általában elfogadom anélkül, hogy ellenőrizném. (fordított pontozás)
8. Tudom, mikor mondom ki: ezt magam akarom megcsinálni, akkor is, ha lassabb.
9. Az értesítések érkezésekor azonnal ránézek a telefonomra. (fordított pontozás)
10. Tudok hosszan, érdeklődően beszélgetni anélkül, hogy közben a telefonomat bámulnám.

B. Fókusz-kapacitás (11–20. állítás)

11. Egy hosszabb szöveget végig el tudok olvasni anélkül, hogy közben mást csinálnék.
12. Egy nehéz feladat közepén, amikor unatkozom vagy frusztrált vagyok, az első dolgom telefonért nyúlni. (fordított pontozás)
13. Tudom, mi az a mély munka, és gyakorlom is.
14. Ha félbeszakítanak egy gondolatmenet közben, vissza tudok térni rá.
15. Egy óránál hosszabb feladaton elvesztem a fókuszot. (fordított pontozás)
16. A csend kényelmetlen érzést kelt bennem, és inkább zenét vagy videót tennék fel. (fordított pontozás)
17. Tudom, mikor érdemes leállni egy nehéz feladattal és mikor érdemes kitartani.
18. A reggeli első cselekvésem nem a telefonom megnyitása.
19. Egész nap tudom, mennyi időt töltöttem képernyő előtt.
20. Az alvásom mély, és nem ébredek fel folyamatosan értesítések miatt.

C. Érték-ítélet (21–30. állítás)

21. Tudom, mi a különbség a hatékony és a helyes között, és példát is tudok rá hozni.
22. Egy reklámról meg tudom mondani, milyen érzelmet akar bennem kelteni.
23. Egy hír olvasásakor automatikusan végig gondolom, ki és miért írta.
24. Tudom, mit jelent felelősséget vállalni a saját döntéseimért.
25. Vannak olyan dolgok, amelyeket nem teszek meg, mert helytelennek tartom — akkor sem, ha senki nem látná.
26. Egy nehéz morális dilemmában nem várom, hogy más mondja meg, mi a helyes.
27. Tudok érvelni egy állítás mellett és egy állítás ellen, akkor is, ha az enyémmel ellentétes.
28. Egy adott helyzetben fel tudom ismerni, ha manipulálni akarnak.
29. Ha a gép azt mondja, valami a leghatékonyabb, attól még kérdéseket teszek fel.
30. A saját életem irányítása végül az én felelősségem, nem egy algoritmusé.

Pontszám-értelmezés

Pontszám	Tartomány	Pedagógiai következmény
110–150	● Fenntartható zóna	Folyamatos fejlesztés a meglévő irányban; nincs külön EFT szükséges.
75–109	● Kompenzált zóna	EFT a következő félévre; személyes beszélgetés a szülővel és a tanulóval.
30–74	● Kockázati zóna	Sürgős EFT, mentor kijelölése, lehetséges külső szakember bevonása.

2. melléklet — AS-napló (egyhetes önnaplózási sablon)

Az AS-naplót egy hét folyamán minden nap, a nap végén kell kitölteni. A naplózás kézzel, papíron, nem digitális eszközön történik. A célja nem a megfigyelés átadása az iskolának, hanem az ön-megfigyelés gyakorlása.

Mérőszám	Hétfő	Kedd	Szerda	Csütörtök	Péntek	Szombat	Vasárnap
Képernyőidő összesen (perc)							
Ebből aktív alkotás (perc)							
Ebből passzív fogyasztás (perc)							
Telefon első kézbevétele reggel (időpont)							
Algoritmikusan suggott döntés (db)							
Saját, MI-mentes döntés (db)							
Mély munka leghosszabb periódusa (perc)							
Csend-idő összesen (perc)							
Fizikai alkotás ideje (perc)							

Heti reflexió (a hét végén kitöltendő)

1. Mi volt a hét legjellemzőbb mintázata az AS-mutatóim szerint?

2. Melyik napon éreztem magam legjobban — és miért? Hogyan néztek ki az AS-mutatóim azon a napon?

3. Melyik napon éreztem magam legrosszabbul — és miért? Hogyan néztek ki az AS-mutatóim azon a napon?

4. Mi az az egy konkrét változás, amit a következő héten szeretnék kipróbálni?

3. melléklet — Forráskritikai Pontszám-teszt (FKP)

Évfolyam-csoport: 9. évfolyam végi minimumszint változat (kimeneti minimum 70%). A

teszt 25 strukturált feladatból áll, három területen:

- **A) Forrás-azonosítás (8 feladat):** a tanulónak különböző szöveges, vizuális vagy audio-tartalomról meg kell mondania, hogy primer forrásból, másodlagos forrásból, vélemény-cikkből, reklámból vagy generatív MI-tartalomból származik-e.
- **B) Logikai csapdák (8 feladat):** a tanulónak felismerni kell az adott szövegben az érveléstechnikai hibát: tekintélyérv, hamis dichotómia, érzelmi zsarolás, csúszos lejtő stb.
- **C) Manipuláció-felismerés (9 feladat):** a tanulónak elemeznie kell egy reklámot, közösségi médiás posztot, vagy politikai üzenetet a használt pszichológiai eszközök szempontjából.

Mintafeladat (B-területből)

Feladat

Olvasd el az alábbi mondatot:

„Vagy elfogadod, hogy a mesterséges intelligencia minden munkát átvesz, és felzárkózol — vagy lemaradsz, és a digitális szegények közé süllyedsz. Nincs harmadik út.”

Kérdés: Milyen érveléstechnikai hibát tartalmaz a fenti mondat? Indokold a válaszod legalább 2 mondatban.

Helyes válasz: hamis dichotómia (csak két alternatívát kínál fel, mintha más lehetőség nem létezne); jellegzetes manipulációs eszköz, mert sürgetést és félelmet kelt, miközben kizárja a köztes vagy árnyalt választást.

4. melléklet — Megszakítatlan Fókuszidő (MFI) mérési protokoll

A mérés célja

Megmérni, hogy a tanuló mennyi ideig képes egy adott kognitív feladaton folyamatosan, megszakítás nélkül dolgozni. A mérés diagnosztikai, nem teljesítmény-rangsoroló.

A mérés menete

31. A mérés egy elcsendesedett, telefon-mentes, internet-mentes helyiségben zajlik.
32. A tanuló egy korábban nem látott, az életkorának megfelelő nehézségű feladatot kap (matematikai, szövegelemző vagy alkotói feladat).
33. A tanári megfigyelő rögzíti a kezdési időpontot, és minden olyan eseményt, amikor a tanuló:
 - a feladattól elfordul (pl. a mennyezetet nézi több mint 30 másodpercig);
 - a feladatot megszakítja egy másikra váltással (pl. firkálni kezd a margón);
 - hangos vagy gyakori kifejezést tesz a frusztráció miatt;
 - valamilyen elkerülő viselkedést mutat (pl. mosdóba kérezkedik nem természetes gyakorisággal).
34. Az MFI értéke az első ilyen esemény bekövetkeztéig eltelt idő, percben.
35. A mérés maximum 180 percig tart; ha eddig nem volt megszakítás, az MFI értéke 180+.

Életkori minimumok

- **3. évfolyam vége:** 30 perc.
- **6. évfolyam vége:** 45 perc.
- **9. évfolyam vége:** 90 perc.
- **12. évfolyam vége:** 180 perc.

5. melléklet — Egyéni fejlesztési terv (EFT)

Akkor készítenődő el, ha a tanuló a KSZ-FL alapján kompenzált vagy kockázati zónába került. Az EFT a következő félév strukturált beavatkozási terve. A sablon kötelező elemei:

Sablon-mező	Tartalom
Tanuló neve, évfolyama	(személyes adat, OM azonosító, vagy törzsszám a nyilvános dokumentumokban)
Aktuális KSZ-pontszám és tartomány	Pl. 68 / 150 — kompenzált zóna
Részterületi pontszámok	A: ___ / 50, B: ___ / 50, C ___ / 50
Leggyengébb terület beazonosítása	Pl. fókusz-kapacitás (B)
A leszakadás feltételezett oka(i)	Tanári megfigyelés és a tanulóval való beszélgetés alapján
Konkrét beavatkozási elemek	3–5 konkrét, mérhető lépés a következő félévre
Felelős mentor	Egy kijelölt tanár, aki kéthetente egyéni beszélgetést tart a tanulóval
Szülői támogatási kérés	Mit kérnek a szülőktől otthon (pl. esti telefonmentes idő)
Felülvizsgálati időpont	A félév felénél és a végén
Záró értékelés	A félév végén kitöltendő

6. melléklet — Tanévzáró Auditlap

Minden tanuló egyéni Tanévzáró Auditlapot kap, amely a tanulmányi naplójához csatolva archiválandó, vagy a KRÉTA rendszerben kiállítandó. A sablon strukturált, egységesített:

Mérőszám	Tanév eleje	Tanév vége	Változás	Tartomány
KSZ-FL pontszám (összesített, /150)				
A — Önálló döntéshozatal (/50)				
B — Fókusz-kapacitás (/50)				
C — Érték-ítélet (/50)				
FKP-pontszám (%)				
MFI (perc)				
Heti képernyőidő átlag (óra)				
Heti fizikai alkotás idő (óra)				

Tanári záró értékelés (kiegészítő, kvalitatív)

1. A tanuló kimagasló erőssége a tanév során: _____
2. A tanuló legfontosabb fejlődési pontja a tanév során: _____
3. A következő tanévre javasolt fókusz: _____

7. melléklet — Iskolai Éves Auditjelentés

Az iskola évente egyszer, a tanév végét követő egy hónapon belül elkészíti a teljes intézményre vonatkozó VOAT-Auditjelentést. A jelentés kötelező tartalmi elemei:

- **1. Vezetői összefoglaló:** egy oldalban a tanév főbb eredményei (KSZ-tartományok aránya, FKP- és MFI-átlagok, AS-mintavételi főbb tanulságok).
- **2. Évfolyamonkénti adattáblák:** anonimizált, aggregált adatok minden évfolyamról.
- **3. Trendek:** ha az iskola legalább 3 éve alkalmazza a VOAT-t, az időbeli trendek bemutatása.
- **4. Kockázati zónába került tanulók aránya:** anonimizáltan, az EFT-k összegzésével együtt.
- **5. Tantestületi reflexió:** a tantestület közös értékelése a tanév főbb tanulságairól.
- **6. Infrastruktúra-ellenőrzés:** a műhely, kert, konyha, csendszoba és telefonkezelő-rendszer állapota; a következő évi beruházási igények.
- **7. Tanári kompetencia:** a továbbképzések, KSZ-státusz-mintavételek aggregált eredményei.
- **8. Következő év prioritásai:** 3–5 konkrét, mérhető intézményi cél a következő tanévre.

A jelentés nyilvánossága

Az Iskolai Éves Auditjelentés a fenntartó és a szülői közösség számára teljes terjedelemben elérhető. A szakmai nyilvánosság számára anonimizált, aggregált formában tehető közzé.

Az iskola, amely a VOAT-t bevezeti és három egymást követő évben elkészíti az auditjelentést, jogosult VMSz-VOAT-tanúsítvány kérelmezésére. A tanúsítási folyamat külön szabályozási dokumentumban (VMSz Audit-protokoll, 2026 második féléve) kerül kidolgozásra.

Záró rendelkezés

Ez a dokumentum a VMSz-VOAT keretrendszer első, széles körű egyeztetésre szánt tervezete. Nem kész előírás, hanem szakpolitikai ajánlás, amelyről a szakmai döntéshozóknak – az ágazati minisztériumoknak, az egyházi és állami fenntartóknak – kell érdemi határozatokat hozniuk. A felülvizsgált verzió formába öntése kizárólag az ő intézményi döntéseik, módosítási igényeik és hivatalos jóváhagyásuk alapján esedékes: a lehető leghamarabb, de egy alapos, minden részletre kiterjedő és végig gondolt konzultációs folyamat végén.

„A jövő nem olyasmi, ami történik velünk.

A jövő olyasmi, amit teremtünk.”